

Regeringskansliet, Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande till promemorian Anmälningssplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet samt Skogsstyrelsens rapport

Er beteckning: LI2025/01288

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att tydliggöra att samrådsplikten enligt 12 kap. 6 § miljöbalken omfattar skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget på definitionen av urskog. Däremot avstyrker Länsstyrelsen den föreslagna definitionen av gammal skog. Nuvarande förslag riskerar att inte uppfylla hållbarhetskriterierna i förnybartdirektivet, där skogsråvara inte ska komma från områden med stor biologisk mångfald.

Länsstyrelsen avstyrker att man i §§ 4-5 i författningsförslaget - ändring i förordningen (1998:904) om anmälan för samråd - definierar gammal skog med så hög detaljnivå. Länsstyrelsen anser att den här typen av definitioner bör hanteras som föreskrifter som meddelas av tillsynsmyndigheten, det vill säga Skogsstyrelsen.

Därutöver delar Länsstyrelsen inte promemorians bedömning för skogar som konstaterats ha stor biologisk mångfald enligt artiklarna 29.6a vi och 29.3b i förnybartdirektivet. Länsstyrelsen bedömer att det fortfarande kommer att råda oklarhet kring vilka skogar som omfattas, vilket gör att det inte är säkerställt att hållbarhets-kriterierna i direktivet uppfylls.

Länsstyrelsen delar uppfattningen att det är angeläget att Sverige fortsätter klassas som ett A-land, utan att för den skull lägga kraven högre än direktivets miniminivå.

Definition och kriterier för gammal skog

Länsstyrelsen avstyrker den föreslagna definitionen av gammal skog och menar att kriterierna är för snäva och för högt ställda. Med nuvarande förslag kommer en mycket begränsad del av den gamla skogen som i andra sammanhang, bland annat i olika typer av naturvärdesinventeringar utförda av myndigheter, bedömts vara gammal och ha stor betydelse för biologisk mångfald att omfattas av förslaget på samrådspunkt enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Att dessa skogar med konstaterade höga biologiska värden inte omfattas av samrådspunkten kommer att innebära att de löper en större risk att avverkas, något som skulle strida mot hållbarhetskriterierna i förnybartdirektivet. Länsstyrelsen bedömer också att den nuvarande definitionen av gammal skog går emot EU:s strategi för biologisk mångfald, som kräver att alla återstående skogar i naturtillstånd (naturskog) och gamla skogar ska bevaras.

De nu föreslagna ålderskriterierna för hur man definierar gammal skog avviker från definitioner som används i andra sammanhang. Detta är något som även Naturvårdsverket påpekar i sin avvikande mening till Skogsstyrelsens rapport 2024/09 Underlag för ett kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet – slutredovisning. Naturvårdsverket föreslår att det bör framgå att definitionen avser gammal skog inom ramen för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor. Länsstyrelsen instämmer i Naturvårdsverkets förslag.

Kriterium för ålder

Länsstyrelsen anser att förslaget lägger för stor vikt vid en hög beståndsålder för att definiera gammal skog. Länsstyrelsen har stor erfarenhet av Örebro läns skogsmiljöer med höga naturvärden, där en stor andel av dessa uppfyller EU-kommissionens riktlinjer för gammal skog, men inte når upp till promemorians föreslagna högt ställda kravet på beståndsålder. Länsstyrelsen anser att kravet på beståndsålder bör sänkas eller differentieras för att bättre spegla naturliga variationer mellan regioner och skogstyper.

Kriterium för tecken på orördhet

Länsstyrelsen anser att tidskravet för kriteriet för orördhet är för högt satt och avstyrker därför förslaget. Erfarenheter från Örebro län visar tydligt att det inte behöver gå så lång tid som 80 år innan spår av äldre tiders skogsbruksåtgärder försvinner och skogsbestånden återfår en karaktär av orördhet och en biologisk mångfald motsvarande den som återfinns i orörda skogar.

Kriterium för död ved

Länsstyrelsen avstyrker att volymen död ved ska vara ett huvudkriterium. Det bör i stället vara ett kompletterande kriterium, enligt Skogsstyrelsens förslag. Vidare anser Länsstyrelsen att förslaget att regionalt differentiera volymkravet mellan norra och södra Sverige på det sätt som föreslås saknar vetenskaplig grund och ett differentierat volymkrav bör därför baseras på andra faktorer. Alternativt så bör Skogsstyrelsens förslag behållas.

Kriterium för areal

Länsstyrelsen avstyrker promemorians föreslagna arealkrav och förespråkar en nedre arealgräns på minst 0,5 hektar, vilket även Skogsstyrelsen rekommenderar. En sådan arealgräns kan också skapa synergier mellan samrådplikten för åtgärder i urskog och gammal skog och underrättelsekravet enligt Skogsvårdslagen.

Skog som har konstaterats ha stor biologisk mångfald

Länsstyrelsen delar inte promemorians bedömning att det inte finns något behov av ändringar i svensk lagstiftning, kontroll eller övervakning när det gäller skog som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald (artiklarna 29.6a och 29.3b).

Länsstyrelsen anser att myndigheterna i många fall har mycket god kunskap om vilka skogar som har stor biologisk mångfald, exempelvis genom det kunskapsunderlag som byggts upp genom Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering och Länsstyrelsernas naturvärdesinventeringar inför formellt skydd m.fl. inventeringar, och att det därmed i många fall redan är konstaterat vilka skogar som har en stor biologisk mångfald. Länsstyrelsens bedömning är att hanteringen av avverkningsanmälningar och skydd av skogar med höga naturvärden ofta begränsas av Skogsstyrelsens interna rikt-

linjer, resursbrist och ersättningsmedel för formellt skydd. Detta innebär att skogar med stor biologisk mångfald riskerar att avverkas utan samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, något som skulle strida mot hållbarhetskriterierna i förnybartdirektivet.

Länsstyrelsen anser att det behöver utredas vidare och sammanställas vilka områden som utgörs av skog med stor biologisk mångfald och hur tillsynsmyndigheten sedan ska hantera dessa, exempelvis genom samrådsplikt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lena Rådström Baastad med naturvårdshandläggare Michael Andersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Thomas Börjesson, lantbrukskonsulent Fredrik Karlsson, vikarierande länsråd Peder Eriksson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.